

Tordas Értékei

Tordas Értékmegőrző-Fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület lapja
2007. szeptember 29. • honlap: www.tordas-ert.hu • **KÜLÖNSZÁM**

2007. SZEPTEMBER 25. Petíció átadás

Egyesületünk egyhangú döntése alapján megfogalmazott petícióját ezen a verőfényes délutánon adtuk át Tordas Polgármesterének. Cifka János Elnök Úr támogatóinkkal együtt érkezett a Polgármesteri Hivatal elé négy óra körül. Kezében mindannyiunk gyárral kapcsolatos érzéseinek megfogalmazásával. Szeretjük volna a tiltakozás még egy hivatalos formájával megerősíteni eddigi beadványaink hatását. Ezek rendre elbuktak a testület előtt, reméljük, hogy a személyes megkeresés sokkalta eredményesebb lesz.

Fél ötre a hivatal utcájában kb.100 fő lelkesen elkeseredett "agyagbányaellenes" gyűlt össze. Elnök Úr rövid köszöntője után, felolvasta a petíciót, amelyet már a képviselőtestület három tagjával együtt Juhász Csaba is végig hallgatott. Egyesületünk, az illetlen szabályainak eleget téve, ajándékkal is kedveskedett a minket figyelmükre méltató vezetőknek. A nyomtatott irat mellett egy gázárc is gazdát cserélt, az esemény súlyát növelendő.

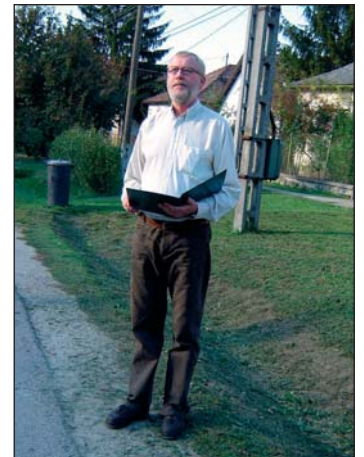
Polgármesterünk biztosította az egybegyűlteket arról, hogy minden vélemény meghallgatásra fog kerülni, egyben invitálta a vele szemben állókat, hogy részvételükkel járuljanak hozzá a szombati tájékoztató, és az Október 7-i népszavazás sikeres lebonyolításához.

Többeknek feltűnt, hogy községünk feje, az öreghegyi - szép számban megjelent - gazdákat is (valószínűleg őket is tordasinak nézve) népszavazásra bízta, holott erre nekik nincs törvény adta joguk. Közülük többen ezt szóvá is tették. Figyelmességünket viszonzva Hajbin Tímea, Dr. Rákosi Miklós és Teszár Tamás, a testület vezetőjével együtt megajándékozta a tiltakozókat borosüveg tárolására tervezett téglákkal. Nézeteinkkel ellenkező szándékaik okán ajándékaikat tisztelettel visszaszolgáltattuk. Minden megjelentnek köszönjük a részvételt és azt, hogy szívükön viselik településünk jövőjének alakulását.

(Cifka Julika)

Bedi Viktor: **Vagyok**

Horgász vagyok. Agyamat nyugtató,
Horgom hegyét száradt mederbe lógató.
Vadász vagyok. Lesen lesben álló,
Ózeim húlt helyét ravasszal sirató.
Paraszt vagyok. Dolgosan hantot szántó,
Meddő földeimen karom tétlen lógató.
Veder vagyok. Oltó nedvet felhozó,
Kút mélyén tompa üresen koppanó.
Vászon vagyok. Kötélen száradó,
Fehér becsületem porban koptató.
Tégla vagyok. Falakba fogható,
Falunak nem szeg, de koporsó.

A PETÍCIÓ!

Tordas Értékmegőrző-fejlesztő Kulturális Közhasznú Egyesület
2463 Tordas, Köztársaság u. 8/A.

Tisztelt Polgármester Úr!

Egyesületünk nevében a falu lakosságának, az öreghegyi telektulajdonosoknak az érdekeit képviselve kérjük, hogy ne támogassa Tordas területén téglagyár telepítését és agyagbánya nyitását!

Tesszük ezt azért, mert veszélyben látjuk a falu lakosságának jövőjét.

A bányaművelésből eredő por, zaj, a téglagyár füst kibocsátása gyermekeink, unokáink egészségét hosszú távon veszélyezteti. A bányaművelés, az öreghegy vízháztartását, a szőlőművelés jövőjét teszi tönkre.

Az ingatlanok elértektelenednek.

Ezzel a beruházással Tordas elveszíti minden előnyét, - csönd, tiszta levegő, nyugalom, biztonság, - melyek miatt szívesen költöztek ide az emberek. A falu jövőjéért felelősséget érző vezető, ilyen döntést nem támogathat!

Ne fogadja el azt a szűklátókörű, rövidtávú gondolkozást, hogy a falu anyagi helyzetét csak egy ilyen beruházással lehet rendbe tenni.

Polgármester Úr! Ön esküt tett, hogy legjobb tudása szerint minden igyekezettel a falu javát fogja szolgálni.

Most jött el a pillanat, hogy bizonyíthatja, hogy az esküjét komolyan veszi és megérdemelte a falu lakosságának bizalmát.

Tordas, 2007. szeptember 25.

*Cifka János
az egyesület elnöke*

"Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent,"

Radnóti sorait idézi eszembe az a helyzet, ami mostanság itt a mi kis falunkban alakult ki. Mindössze egy darab földről van szó, egy dombról, itt a mezőföld egyik sarkában. Egy halom jó minőségű agyagot rejtő területről, melynek takaró rétegén megtermelt gabonából én is ettem, a rajta gyökeret vert gyümölcsösök közül, néha engedéllyel néha lopva, de jókat csemegéztem. Ez a domb sok cső kukoricát és egyéb takarmányt adott a tehéneknek, akiknek a tejét reggelente oly nagy élvezettel ittam, vagy hizlalta a rántott húsnak való sertést családom vasárnapi asztalára. Gyermekeként szánkómnak adott lendületet, majd izzasztott, míg tetejére visszacibáltam a ródli. Rajta keresztül vezetett az utam minden alkalommal, ha apám épp munkára nevelt az Öreghegyen, hol kapát, hol metszőollót nyomva a kezembe. Minden szerszámnak haszna volt, a munkát megszeretni nem tudtam, de becsületét mindörökké megtanultam. Láttam a helyi gazdák szorgos egymással barátián vetélkedő igyekezetét a legszebb fürt szőlő, és a legfinomabb bor megtermeléséért. Tinédzser korom legendás szalonnasütéseinek is tanúja lehetett ez a darab a határból. Láthatta, hogy szalonnát sose vitünk, mindig csak a tűz körül ülve vitáztunk zsenge életünk legfontosabb dolgairól. Sokszor néztem a mögötte eltűnő hulló csillagokat, elmémbe kívánságaimat sorolva. Legromantikussabb holdfényes éjszakámon az "ezüst vándort" ő választotta el a felhők seregétől. Hantjai rejtekéből előtűnő nap sokszor köszöntött, ahogy magányos, csendes örülteként pecázni mentem. Hátán legeltette az őzekeket, kiket megszállottan számolgotok manapság is.

Hogy másoknak mit jelent?

Vannak, akiket a benne rejlő téglalapanyag fog meg, ők már fúrják, faragják, tervezik, hogyan lehetne kiaknázni minden egyes hasznosítható köbméterét, nyersanyagként nézik, mustálják. Semmit nem mond nekik felszíne csak a mélye, az ami hozzájuk beszél, tervpapírokon számokat, költségvetési táblázatokban forintot talál.

Vannak, akiknek áru, értékesíthető darab, mire most jó a kereslet, amin most lehet aratni, de nem búzát, ami évente újra hajt, csak dicsőséget és múltó javakat, elkötendő fénytelen kincseket!

(bedi)

Alkony előtt

Amikor a múlt század '80-as éveinek elején ide költöztem Tordas-Martonvásár területére, abban a szerencsében lehetett részem, hogy a környéken élő régi idők tanúit még személyesen ismerhettem, természetesen a vadászat és vadgazdálkodás területére gondolok. Spanyol Pali bácsit mindig megkülönböztetett figyelemmel hallgattam arról, hogy mennyi apróvad, nyúl, meg fácán volt a hatvanas, hetvenes években a határban. Egy-egy hálás nyúl befogás alkalmával több száz db-ot sikerült élve befogni. Abban az időben is nagyon jó árat fizettek a vadászatra jogosultnak az élve fogott nyulakért, amiket azután Francia- és Olaszországba vittek, ahol szabadon engedve frissítették az ottani állományt.

Pali bácsi szerint a vad által legkedveltebb terület a mai M 7-es autópálya és a "Gelegonyási" út közötti szántóterület volt. Ez a rész hogy-hogy nem mindig vonzotta a vadat. Mai napig szeretnek itt a nyulak, őzek, - sőt ha megfelelő fedettséget talál - a szarvas és a vaddisznó is. A hozzáértők mondják is, hogy valami olyan íz van itt a talajban, amelyet az itt nevelkedő növényzet beépít a "szerkezetébe" azért kedveli a vad ezt a területrészt annyira.

Évtizedek óta megfigyelhető, hogy még télen is csapatokba verődve keresik fel az őzek ezt a kedvelt területet. Az itt elhelyezkedő nagyterületű szántó felszabadulása még jobb élőhelyet biztosít a vadnak a különböző időszakban fejlődő növényi kultúrák miatt. Minden évben érmes agancsú őzbakkal ajándékoz meg bennünket ez a titokzatos tulajdonsággal bíró gyöngyszeme a területnek. Bizom benne, hogy még nagyon sokáig!

(Varga Ferenc)

Agyagbánya és üzemlátogatás

2007. 09. 22.-én Tiszavasváriba látogattunk. A 250 km autópálya után megrázó volt (30 km/óra lehetett menni) a téglagyárhoz vezető út.

Már messziről láttuk az agyaghegyeket, a gyárat még nem. A szívélyes fogadtatás után megdöbbentő volt az agyagbánya látványa. Hatalmas mély gödörben, óriási gépek dolgoztak. A munkazaj nagyon erős volt. A bányagödör nyitásakor a talajvízszint 3 méter volt, 2 db vízszivattyú szívta a vizet. Most 2 év után a vízszint lement 10 méter alá, elég egy vízszivattyú is. A bányagödör alja rétegvonalas, egyenetlen. A téglagyárban az őrlő-rostáló-keverő részlegen a talpunk alatt is remegett a föld.

Mészáros Balázs úr Wienerberger bányászati vezető, a feltett kérdésekre tárgyilagosan válaszolt. A gyár körül 5-7 hektár lebetonozott területen, nagy mennyiségű (több száz kamionnyi) kész téglát vár elszállításra. A folyamatos működéshez több mint 120.000 m³ (10.000 fuvar) agyag és homok van bekészletezve és folyamatosan pótolva. A rakodógépek 10 m³-es kanállal vannak felszerelve. A szállítógépek 40-50 tonna összsúllyal, 30-50 km/óra sebességgel közlekedtek. A felszálló por jelentős. Billentés után az oldalfalakat "meghíntáztatták", hogy a nedves föld-agyag lecsússzon a kocsipatlóról. A fémcsapódások hangját a bányagödör felerősítette.

A Tordason "tervezett" bánya átlagos mélysége 30 méter (kb. egy 10 emeletes társasház magassága), Gyúrótól- martoni határig terjedne, mintegy 100 hektáron. Az Öreghegy alatt és végében, az M7-es felé. Mind a két végén megkezdődne a bányanyitás. A gyár folyamatosan működne. Az égetőkemence miatt nem lehet leállítani. Nyáron 500-600 m³/óra gázt használna, télen jóval többet. A faluba bejövő gázvezeték csatlakozna a gyár. A villany betáplálás kétirányú lenne, új vezetéken.

A bányanyitás és a gyár megépítése, vagy elutasítása az október 7.-ei tordasi népszavazástól függ.

Ui.: A bányanyitás esetén gigantikus mennyiségű (20 millió m³, kb. 2 millió kamionnyi) agyag (tégla) fog Tordasról kikerülni. A lakókörnyezet megváltozik. A csend, nyugalom és béke megszűnik Tordason.

Derecskei János

Egy agyagbánya és téglagyár telepítésének Tordas környezetére gyakorolt hatásai

Vizsgálatom a külszíni fejtés következményeire és a környezetre gyakorolt hatásaira terjedt ki.

Nem csak magával a bányával és közvetlen környezetével kell foglalkozni, hanem a gyárat kiszolgáló utakról és berendezésekről is kell szólnunk. A mérések és tervek alapján Európa legnagyobb anyagbányáról van szó, mely hosszú évtizedekre meghatározza Tordas lakó környezetének jövőjét, ezért a következő gondolatok mellett nem szabad elsiklani.

A bánya elindítását követően a kb. 1-1,5 m termőföld eltávolítása, majd a kb. 4 m lösztalaj kitermelése következik, ezután kerül sorra a kb. 20-30 m agyag kibányászása.

Ez a hatalmas földmunka nagy gépek és járművek mozgatóásával jár, nem csak a bánya területén, hanem az azt megközelítő szállító utakon is.

A talajmunkával és a forgalommal együttesen a levegőben lévő por koncentráció a többszörösére nő és folyamatos port jelent a levegőben. De a gépek, gépkocsik működése nem csak porral, hanem CO kibocsátással is jár.

A teherautók és a földmunkagépek mérete és terhelhetősége nem a hétköznapi métereket őrli fel, hanem a kívánt feladatokhoz mérten nagyobb

teherbírású, és tömegűek lesznek, aminek a közlekedésük végett az utakon történő forgalom növekedésével kell számolni.

Ezzel együtt a rezgés és zaj növekedése is dinamikus lesz és folyamatos. A közúti közlekedési zaj és rezgés a lakóingatlanokra is áterjed, legrosszabb esetben a lakások, házak falai megrepedeznek, értékük csökkenhet. A nagy forgalom a faluban történő közlekedést, és nyugalmat zavarni fogja. A médiában folyton a déli és keleti határrészről is csak azt lehet hallani, hogy a nagy forgalom teljesen tönkreteszi az utakat, házakat, a gyerekeket nem merik kiengedni egyedül a közterületekre a nagy átmenő forgalom miatt. De a kitermelést követően és közben is kérdéses, hogy mi lesz a további sorsa a nagy bánya területet betöltik, vagy másra használják (pl.: szeméttárolás). De ha nem is használják, csak a nagy üresség fog ott tátongani ezzel tönkretéve a környezet látképét, mikrokozmoszát, és a földben húzódó természeti értékeinket.

Jánosa Gábor

*Környezetvédelmi, egészségvédelmi
és munkavédelmi szakértő*

A mi környezetünk, a mi egészségünk!

Az alábbiakban tekintsük át, mit is jelent a tervezet beruházás valójában az ott lakó közösségre nézve. A felsorolás korántsem egy sorrend, hiszen ezek mindegyike és összességében is olyan negatív, káros hatásokkal bír, melyekkel nem is számolnak az érintettek, vegyük elsőként a porszennyezést, mit is jelent ez a szempontunkból?

A **porszennyezés** az ipari üzemekből és a közlekedésből és például felszíni bányák nyitásától származik, az egészségre különösen az u.n. szálló por ártalmas.

A lebegő részecskéken kicsapódik a pára (megtörve a Nap fényét opálössé teszi a levegőt), a porszemek páragyűrűjében oldódnak a légtér szennyező gázai. A por veszélyessége attól függ, hogy ülepedő vagy lebegő, mérgező vegyületeket tartalmaz-e vagy sem. Az ólom például, a levegőből közvetlenül és közvetve is a szervezetünkbe jutó erős mérgező anyag, amely a gépkocsik közvetítésével kerül a légkörbe. A szmog vagy füstköd a nagyvárosokban fordul elő, katasztrófa-helyzetet is előidézhet (ha a szmog következményeként ugrásszerűen megnő a légzőszervi és érrendszeri megbetegedések, halálozások száma, 1952 London, 1989 Budapest, Miskolc). Kiváltja a nagy mennyiségű levegőszennyező anyag és jellegzetes időjárási tényező. A levegőszennyezés Magyarországon évente több száz milliárd forint kárt okoz, egészség károsító hatása pedig pénzben nem fejezhető ki.

Esetünkben a bánya mint felszíni tájseb mellett még számítani kell a közvetlen környezetünket terhelő gépjárműforgalomra és a téglagyár működése során kikerülő káros légszennyező anyagokra is.

A bányaművelés során le kell szedni a meddő réteget, hogy az agyaghoz férjenek, jelen esetben itt a termőtalaj és a mélyebb rétegek is homokos lösz, amely rendkívül finom szemcseméretű, kiporzáskor kb. 20-30 km sugarú körben fejti ki "áldásos" hatásait: nem lehet szellőztetni, a kimosott ruhák nem teríthetők ki a szabadban, és más egészségkárosító hatásokkal is számolni kell (asztma, szilikózis stb.).

Természetesen nem szabad megfeledkezni a zajról sem mint "szennyező" elemről sem, mit is kell ezen érteni?

Zajszenyezés: a hang annak a közegnek a rezgése, periodikus változása, amelyben terjed. A hallható hang intenzitásának egysége a bel. A gyakorlatban ennek tizedrészét a decibelt (dB) használják.

Zaj hatására csökken a testhőmérséklet, fokozódik az anyagcsere, az emésztőszervek működése lelassul.

Zajos helyen élők és dolgozók között gyakoribb a magas vérnyomás, a gyomorhurut, a gyomor- és nyombélfekély. Szaporább a szívverés, megnő az agyfolyadék nyomása, felfájásos panaszok, fülkárosodások jelentkeznek. Ha sikerül is elaludni magas zajszintben, az álom nem pihentető.

Fokozottan igaz mindez, ha nem egyenletes, hanem szakaszos a zajhatás. Az emberi környezet pedig évről évre zajosabbá válik. A nagy hangintenzitású zene is egészségtelen. A fájdalomküszöb kb. 140 dB.

Nagy teljesítményű gépek rezgése közvetlenül átvédnek az emberre, ezek a vibrációs hatások közvetlenül károsítják a szervezetet. Izomsorvadást, bénulást okozhatnak.

Ha és amennyiben szabad utat engedünk egy ilyen ipari beruházásnak mint a Tordason tervezett téglagyár és agyagbánya, akkor ezekkel a terhelésekkel kell számolnunk. Az is tény melyről a beruházók nem szeretnek szólni, miszerint a bányaműveléshez a **felszínalatti vizek** jelentős hányadát ki kell emelni amely viszont nagyon fog hiányozni a kutakból hiszen egy 50 méter mély bánya esetén legalább 55-60 méter mélységig kell vízteleníteni, és ez a folyamat bizony jelentősen megterheli a természeti környezetünket is.

Számítani lehet a közeli mezőgazdasági kultúrák kiszáradására, sorvadására, hiszen az életet adó vizet elszívják a bányaművelés miatt. Ez a közeli jövőre nézve felerősíti a szikesedési folyamatokat is, de az Öreghegyen lévő szőlő ültetvények és gyümölcsösök sem számíthatnak semmi jóra.

Összességében elmondható, hogy egy eddig élhető szép környezetet veszíthetünk el. A szűk körű, haszonérdekű beruházókat és az ezt, támogatókat természetesen a fentiek nem érdeklik.

(Bacsa Márta)

Értékmegőrző teszt

Jelölje X-el választát az alábbi kérdésekre

	Nem	Igen
1. Ha sántít, mert a talpán egy tyúkszem keletkezett		
a./ nem törődik vele, sántít tovább	☐	☐
b./ levágatja a lábfejét	☐	☐
c./ gondosan kezeli	☐	☐
2. Ha családja hatalmas adósságot halmozott fel		
a./ minden vagyonát eladja, hajléktalan lesz	☐	☐
b./ gondolkodás nélkül elfogad bármilyen ajánlatot	☐	☐
c./ minden lehetséges megoldást mérlegel	☐	☐
3. Ha kisgyermek allergiás, köhög		
a./ barátjának nyaralójába viszi egy bányához közel	☐	☐
b./ úgy gondolja a köhögés erősíti a tüdőt	☐	☐
c./ tiszta levegőjű helyet választ a nyaralásra	☐	☐
4. A frissen mosott ruhát		
a./ egy nem szellőztetett szobába teregeti	☐	☐
b./ kiteszi az udvarra, még ha ott poros, piszkos is lesz	☐	☐
c./ friss, tiszta levegőn a napon szárítja	☐	☐
5. A péntek délutáni kávéját/teáját hol szeretné inni?		
a./ bennmarad a munkahelyén	☐	☐
b./ becsukott ablaknál a szobájában	☐	☐
c./ a kertben virágok és madárcsicsergés közt	☐	☐

Értékelés:

10 NEM válasz: Ön felelősségteljes, mindent megtesz a családjáért, ezért

MENJEN EL OKTÓBER 7-ÉN!

SZAVAZZON NEM-mel A TÉGLAGYÁRRÁ!

NEM

Kiadja: Tordas Értékmegőrző-fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület

Felelős kiadó: Cifka János

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Megjelenik: 600 példányban

Ingyenes!